USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Evy Šonkové a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Sylvy Šiškeové v právní věci žalobkyně: **Z. N.**, zastoupená Organizací pro pomoc uprchlíkům, sídlem Kovářská 939/4, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 3. 2021, č. j. OAM-840/ZA-ZA11-ZA20-2020, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 2. 8. 2022, č. j. 34 Az 9/2021-39,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalobkyni **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně je g. státní příslušnice, která požádala o udělení mezinárodní ochrany. V záhlaví označeným rozhodnutím její žádost žalovaný zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Proti tomuto rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“) podala žalobkyně žalobu ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), který v záhlaví označeným rozsudkem napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[2] Podle krajského soudu jsou dány důvodné pochybnosti o tom, že má žalobkyně v G. skutečně přístup k účinné vnitřní ochraně před pronásledováním, resp. vážnou újmou. Žalovaný dostatečně nezohlednil a nevypořádal důvodné pochybnosti, vycházející z tvrzení žalobkyně, že jejím věřitelem je osoba veřejně činná (starosta obce) a zároveň napojená na vládnoucí politickou stranu (X). Dosud shromážděné informace o G. totiž nasvědčují tomu, že osoba, která žalobkyni vyhrožuje, může reálně mít určité napojení na státní instituce (včetně policie a soudů).

[3] Žalovaný staví svoji argumentaci na tom, že žalobkyně nevyčerpala všechny možné prostředky ke své ochraně (žádost o pomoc ombudsmana nebo neziskové organizace). Žalobkyně však nebyla pasivní. Obrátila se na policii, která jí ale odmítla pomoci. S ohledem na výhružky ze strany věřitele si pak již na postup (nečinnost) policie nestěžovala, což podle krajského soudu nelze žalobkyni přičítat k tíži, neboť existují důvodné pochybnosti, že by jí pomoc byla skutečně poskytnuta. Navíc v případě

ombudsmana nebo neziskových organizací je účinnost ochrany osob, které mohou být v přímém ohrožení života, ze strany těchto subjektů obecně nižší. Realizovanou, avšak bezvýslednou aktivitu žalobkyně, kterou dosud vyvinula ve snaze ochránit svoji osobu před ohrožením, tak lze podle krajského soudu pro účely posouzení, zda v jejím případě došlo k vyvrácení domněnky bezpečnosti G., považovat za zcela dostačující.

II. Obsah kasační stížnosti

[4] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Žalovaný také označil i důvod podle § 103 odst. 1 písm. d), v tomto smyslu však dále žádnou kasační námitku neuplatnil.

[5] Stěžovatel namítá, že žalobkyně neprokázala, že v jejím případě nelze považovat G. za bezpečnou zemi původu. V případě aplikace institutu bezpečné země původu se neposuzuje, zda by žadatel mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a téhož zákona, jelikož se předpokládá, že konkrétní země určitým hodnocením prošla při zařazování na seznam bezpečných zemí původu.

[6] Podle stěžovatele bylo na žalobkyni předkládat taková tvrzení, ze kterých může vyplývat, že její situace se vyznačuje takovými okolnostmi, které vyvrací domněnku, že G. je pro ni bezpečná země. Tato tvrzení vyžadují určitou míru intenzity závažnosti. Žalobkyně měla mít v zemi původu problémy s věřitelem, který je starostou malé vesnice a řadovým členem vládnoucí strany X. Nejedná se tedy o žádného vysoce postaveného politika. Problémy žalobkyně nevzešly z důvodů politických, rasových, národnostních, pohlaví, příslušnosti k určité sociální skupině, nýbrž z důvodu zištného. Z tvrzení žalobkyně však nevyplývá zřejmé zneužití veřejných pravomocí věřitelem nebo jeho vliv na justici a policii. Žalobkyně se navíc v zemi původu ani nepokusila využít všech prostředků na obranu svých práv.

[7] Stěžovatel dále namítá, že žalobkyně potíže s věřitelem tvrdila při pohovoru až po položené návodné otázce, předtím jako důvod opuštění země uvedla práci kvůli obživě svých dětí. Manžel žalobkyně naopak v pohovoru původně uváděl, že měl potíže se soukromou osobou, nikoli se starostou. Žádost o azyl manžela žalobkyně, který uváděl shodné potíže se starostou-věřitelem jako jeho manželka, byla rovněž zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 2 zákona o azylu, následná žaloba proti tomuto rozhodnutí byla Krajským soudem v Hradci Králové zamítnuta.

[8] Stěžovatel pak rozporuje věrohodnost výpovědí žalobkyně a jejího manžela, neboť podle jemu dostupných zdrojů byl starostou vesnice K. v inkriminované době Z. G. a (a to i nyní), nikoli I. D.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[9] Kasační stížnost byla podána včas a osobou oprávněnou.

[10] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, pokud svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (kritérium přesahu vlastních zájmů bylo vyloženo v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS).

[11] Stěžovatel k přijatelnosti své kasační stížnosti tvrdil, že kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy, neboť se v daném případě jedná o zásadní pochybení při posouzení právní otázky soudem, které by mělo zásadní dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[12] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70 uvedl, že: „*žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení*.“ V usnesení ze dne 24. 6. 2021, č. j. 7 Azs 51/2021-24, pak shrnul dosavadní judikaturu k prokazování žadatele o udělení mezinárodní ochrany, že se v jeho případě nejedná o bezpečnou zemi původu: „*pochází-li žadatel o mezinárodní ochranu z bezpečné země původu, leží hlavní odpovědnost na prokázání toho, že se o bezpečnou zemi původu nejedná, právě na něm* […]. *Pokud tedy takový žadatel předloží tvrzení (a důkazy), jimiž se snaží přesvědčit stěžovatele o mimořádnosti svého azylového příběhu bránící zamítnutí žádosti podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, musí se s nimi tento v jejich úplnosti vypořádat a řádně zdůvodnit, proč tyto nesvědčí o tom, že by právě v případě daného žadatele nebyla země původu bezpečná*.“ Krajský soud dospěl k závěru, že se žalovaný s tvrzeními žalobkyně vypořádal nesprávně, přičemž uvedl, s ohledem na jaké skutečnosti má za to, že jsou dány vážné pochybnosti o přístupu žalobkyně k účinné vnitřní ochraně před pronásledováním. V jeho postupu nelze shledat zásadní právní pochybení, neboť přezkoumával právě jen otázku, zda žalovaný v případě žalobkyně správně vyhodnotil G. jako bezpečnou zemi původu. Ani ostatní kasační námitky tento závěr nemohou zpochybnit. Výsledek azylového řízení manžela žalobkyně není pro posouzení krajským soudem závazný. Skutečné obsazení postu starosty žalovaný v napadeném rozhodnutí nerozporoval, toto tvrzení navíc nikterak nedokládá. Uváděné pochybnosti o věrohodnosti výpovědi žalobkyně mají především význam při věcném posouzení jejího žádosti o azyl, nikoliv otázky bezpečnosti země původu.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikaturnímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyšší správní soud tudíž kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Ačkoli byla kasační stížnost odmítnuta, což je situace, na kterou obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., k odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je namístě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (viz již citované usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 83/2021-28). Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšné žalobkyni v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly, náhrada nákladů řízení se jí tudíž nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. října 2022

Mgr. Eva Šonková
předsedkyně
senátu